

अटाय (atāṭāya-) [denom.] to wander habitually अन्ये पुनरटायते पठन्ति तेषामटयैर्दृष्टिं स्त्रियामकारे च रूपम् अटायते CāndraVr. on i. 1. 36; GaṇRa. 8. 442 (469)

अटायनी (atāṭānī) f. house-lizard शकुनज्ञा तु ज्येष्ठा गृहोलिकायाट्टनी मूली TrikaS'e. ii. 5. 22.

अटाय (atāṭya-) i. u. [intensive] to roam or wander constantly or habitually or again and again अटायते MahāBh. ii. 29. 11 (on iii. 1. 22); धातोर्यङ् क्रियासमभिवहारे ... अटायते JaineVyā. 90. 23 (on ii. 1. 19); 287. 10 (on iv. 3. 2); CāndraVr. on i. 1. 41; KāśiVr. on P. iii. 1. 22; KātanVr. on iii. 2. 14; iii. 3. 2; iii. 3. 7; लोलवीर्यपथगान्म स तेनाटायताट्टिपति स न चौरः DvyāśraKā. 8. 28; MugdhaBo. 20. 4 (129. 10); Siddhā-Kau. 437B. 5.

अटाय (atāṭya) n. act of (habitual) wandering इत्थं देशान्तरेऽटायं कुर्वाणोऽनेकतीर्थानि ... दर्शं दर्शम् S'ukSa. 7. 16.

अटायमान (atāṭya-māna) adj. [f. -ā] wandering continuously or excessively (रामः) अटायमानोऽरण्यानीं ससीतः सहलक्ष्मणः ... जह्ने भीमेन रक्षसा Bhaṭṭi. 4. 2; काचिदंसात्पतद्वादरिद्रयमाणोदरांशुकम् । नावाव्यताटायमाना DvyāśraKā. 7. 84; तयात्तं मन्द्रं (?) मटायमानं मत्वा ककुब्जन्तमुमापतेस्तत् PrthviVi. 1. 61; अटायमानो महतो दिव्युः क्रमादिमं देशमुपागतोऽसि S'auka-DigVi. (Mā.) 6. 5; 14. 17.

अटायया (atāṭyāyā) f. act or habit of roaming or wandering about पर्यटनेऽटाययाटायया S'abdaRa. (Su.) 6. 81.

अटाय्या (atāṭyā) f. [DEBRU. p. 245] i habit of wandering, constant or frequent wandering इच्छापरिचर्यापरिसर्यामृगयाटाय्यानां निपातनं कर्तव्यम् MahāBh. ii. 153. 6 (on iii. 3. 101); AmaK. 1423; JaineVyā. 127. 22 (on ii. 3. 84); CāndraVyā. i. 3. 81; अटाय्यतेरटाय्या CāndraVr. on i. 3. 81; KāśiVr. on P. iii. 3. 101; अटेश्चक्रोयितान्तादेवाभिधानाद् अटाय्या KātanVr. on iv. 5. 76; 'यूतिजुतिसातिहेतिकीर्त्यटाय्यामृगयेच्छायाब्राह्मणाः' यूयादयः शब्दाः अकर्तरि स्त्रियां निपात्यन्ते S'akataVyā. iv. 4. 73; Vaija. 192. 11; S'ṛṅgāPra. 5. 25; वाऽटाय्यात् । अटयैडन्तात् स्त्रियां भावकर्त्रोर्वा वा यात् । अटाय्या Siddha-He. v. 3. 103; AbhidhāCin. 1501; परिचर्याकृतोऽटाय्यां जह्नेऽटायं परस्य च DvyāśraKā. 13. 11; MugdhaBo. 26. 186 (171. 4); 26. 189 (171. 11); सुधा-चुण्डीवटायास्तस्याटाय्यासु जङ्गिरे S'aliC. 6. 94; मृगयाक्षादिवास्वमः ... तौर्यत्रिकं वृथाटाय्या कामजो दशको गुणः SūktiRa. 48. 1; अटाय्या पर्यटनमानुपूर्व्यमनुक्रमे NāmSil. 1885; PrakriKau. ii. 668. 7; S'abdaRa. (Su.) 6. 81; आशाः प्रकाशयति यस्मिन्निराणि भङ्क्त्वा ... खेदाय यस्य न परोपकृतिवटाय्या धीमान्नमस्यति न कस्तमिनं प्रशस्यम् Subhāsi. 574; ParaNā. 1599; पर्यटनेऽटाय्याटाय्याटाय्या S'abdaRa. (Su.) 6. 81; KośaKaTa. 1. 5671; KalpaK. 81. 117; अटतेः शे यकि ट्यशब्दस्य द्वित्वं पूर्वभागे यकारनिवृत्तिर्दीर्घश्च अटाय्या SiddhāKau. 574B. 18; ii (fig.) effort न हि प्रतिहेतुत्वान्वेषिणा वृथाटाय्या कर्तव्या Nyāy-Maṅ. i. 216. 2; इत्थमस्यैवोदाहरणस्योपपत्तेरुदाहरणान्तरनिरूपणं वृथाटाय्यं Nyāy-Maṅ. ii. 195. 21.

अटाय्याय (atāṭyāyā) [denom.] to wander constantly or ceaselessly शब्दाटाय्याकण्वमेधाभ्रकोटाः पीटासोयाशुभ्रनीहारशीकाः ... शब्दादेः करोतीत्यर्थे क्यच् वा भवति ... अटाय्यायते GaṇRa. 8. 441 (468)

अटाय्यामात्र (atāṭyāmātra) n. mere effort तदपि वृथाटाय्यामात्रम् NyāyMaṅ. i. 94. 4.

अटायन्त (a-tābanta) adj. (a word) not ending in tāp (i. e. feminine suffix ā) तथान्तरेण शब्देनाटायन्तेन साहचर्यादन्तराशब्दाप्यटायन्तस्यैव ग्रहणं, स च निपात एव PadMaṅ. on KāśiVr. on P. ii. 3. 4; अन्तरेणेत्यटायन्त-साहचर्यादन्तरेत्यटायन्तम् LaS'abdeS'e. i. 469. 6.

अटायन्तसाहचर्य (a-tābantasāhacarya) n. association with a word not ending in tāp (i. e. feminine suffix ā) अन्तरेणेत्यटायन्तसाहचर्यादन्तरेत्यटायन्तम् LaS'abdeS'e. i. 469. 5.

अटाय (atāya-) [denom.] i. ā. to wander अटायते MahāBh. ii. 26. 2 (on iii. 1. 17); CāndraVr. on i. 1. 36; अटाय्याशीकाकोटापोटासोटापुष्टाभ्योऽपीति केचित् । अटायते JaineVyā. 89. 28 (on ii. 1. 14); GaṇRa. 8. 442(469); Prasā. ii. 380. 19.

अटाल (a-tāla) adj. full, complete देवो न तस्ताम विचिन्त्य गोपीः । ... अटालशोकट्टलितप्रतापाः DhātuKā. 2. 21.

अटि (aṭi) (Gr.) root aṭ- समाजासनिसदनपतिशीङ्गुविद्यटिचरिमनिभृजिणां संज्ञायाम् Kātan. iv. 5. 76; KātanVr. on iii. 5. 45; SiddhaHe. iii. 4. 10; v. 3. 97; अट्यात्सुनिम्बिसूच्यशृणुभ्यः SaraKaṇṭhā. (Gr.) i. 3. 33; ii. 1. 211; ii. 1. 253; PrakriKau. ii. 348. 6.

अटि (aṭi) (Gr.) formant in words like *avati* [DEBRU. p. 158]

अटि (aṭi) (Gr.) suffix aṭ- सत्तेरटिः Unā. 1. 133; सरट् स्याद्रातमेधयोः । वेदभाष्येऽतु याभिः कृशानुमिति मन्त्रे सरइभ्यो मधुमक्षिकाभ्य इति व्याख्यातम् Siddhā-Kau. 526A. 4 (लङ्घनेर्लोपश्च Unā. 1. 134; लघट् वायुः SiddhāKau. 526A. 4)

अटिकल (aṭikala) m. name of a person तुत्रवृत्रवान् अणुक्क इति विख्यातः श्रीमानटिकलात्मजः EL. xxii. 243. 100.

अटिका (aṭikā) f. 1 woman who roams (as a religious mendicant) रक्षितव्यैव साटिका SamarāSam. 7. 53; 2 a centipede कारस्कराटिका कणज-लौका शतपाद्यपि KalpaK. 325. 72.

अटिष- (aṭiṣa-) [desid.] to wish to wander आदेः परस्यैकाचो द्वे भवत इत्यधिक्रियते । अटिषति JaineVyā. 287. 9 (on iv. 3. 2); KāśiVr. on vi. 1. 2; KātanVr. on iii. 3. 7; Nyās. ii. 197. 9 (on vi. 1. 1); PāṇiTaVāNaMā. 82. 79; लोलवीर्यपथगान्म स तेनाटाय्यताट्टिपति स्म न चौरः DvyāśraKā. 8. 28.

अटित् (a-tit) adj. not having ṭ as an indicatory letter added to it अटितो लङः स्थाने टिटिट् कृत इत्येवं न भवति Pradi. iii. 279B. 10 (on iii. 4. 19)

अटित (aṭ-ita) adj. [f. -ā] wandered about, traversed इदमस्ती-त्कार्यम् । अत्र अं अटितः MahāBh. i. 260. 14 (on i. 3. 2); RāghPaṇ. (Dha.) 7. 13; तदर्थं चैव वसुधा अस्माभिरटिता नृप VāmaP. 65. 61.

अटितुम् (aṭ-itum) inf. in order to wander, for roaming सूक्ष्मं दिक्कुरिदन्तकोटिमटितुं का[न्तौ] मि[री] गां ल[घु] व्याप्तुं व्योम पृथुस्थिताविह दिशि प्रोतं वशि भ्रान्तिषु EL. ii. 336. 23; भिक्षामप्यटितुं जाने नैष जानाति योग्यताम् RājTa. (Ka.) 8. 372; BhartṛNi. 3. 5; Subhāsi. 2614.

अटित्वा (aṭ-itvā) ger. having wandered, moved about, roamed कूरन्ना-मटित्वा पृथिवीं बाल्हीकेषु विपर्ययः MahāBhā. viii. 30. 56; Rāmā. iii. 6. 17; KuttāMa. 229; RāmC. 5. 58; अटित्वा स बहून्देशान्वसिष्ठस्याश्रमं ययौ SkandP. iii(1). 39. 26; VarāP. 171. 23; LiṅgaP. i. 20. 23; SaurP. 31. 30; HastyaYur. 693. 18 (4. 31); RājTa. (Ka.) 8. 1945.

अटीक- (aṭi-ki-) VIII. ṭ. to traverse, to go to or wander फेरुण्डी ... वालुकावादीनिकटमुवमटीकरोति स्म S'ukSa. 23. 8.

अटीत्ति (aṭitti) m. f. panel of a door कवाटः अटीत्तिः Liṅgānu. (Ha.) 15. 1.

अटु (aṭu) (Gr.) formant in words like *avatu*, *karatu*, *saratu* [DEBRU. p. 158]

अटुच् (aṭuc) (Gr.) suffix aṭu अर्त्यविभ्यामटुच् SaraKaṇṭhā. (Gr.) ii. 1. 49 (comm. अटुः वृक्षविशेषः । अवटुः कुकाटिका)

अटेश्वर (aṭeśvara) m. name of Śiva presiding over a specific region अटेश्वर इति ख्यातः ... देवोऽत्र निमित्तः SkandP. vi. 128. 40.

अटोला (aṭolā) f. *Oalis corniculata* स्यादम्ललोगिकायां तु ... दन्तशठा-टोलम्लटोलकः NighS'e. 2236.

अटौट् (aṭauṭh) adj. troubling the (warriors), wandering or moving to and fro on a battlefield कः ... ज्ञाञ्जोऽटौटीडडण्डणः । तथोदधीन्पफर्वं Sara-Kaṇṭhā. 267. 8.

अट्ट (aṭṭ-) i. ā. (KātanVr. ṭ) 1 to kill अट्ट अतिक्रमहिसयोः Dhātu-Pā. 1. 273; DhātuPra. 1. 251 (26. 4); अट्ट अट्टते JaineVyā. 416. 26 (on v. 4. 120); अट्टति, अट्टते KātanVr. on ii. 4. 46; अट्ट हिंसातिक्रमयोः KāvyaKaVr. 92. 32 (3. 5); हिंसातिक्रमयोरट्टेऽट्टेऽनादरेऽट्टयेत् DaivaVyā. 72; हिंसायाम् ... अट्टते KośaKaTa. 2. 1104; 2 to exceed, to go beyond, to transgress.

अट्ट (aṭṭ-) x(ṭ) to disregard अट्ट ... अनदरे DhātuPā. x. 25; DhātuPra. x. 25 (132. 19); KāvyaKaVr. 94. 5 (3. 5); DaivaVyā. 72; KośaKaTa. 2. 875; to lessen, to diminish? [MW, APTE]

1अट्ट (aṭṭa) m. n. [MAYR. 1. p. 25; 3. p. 625; Liṅgānu. (He.) 115. 2; ParaNā. 3703; KośaKaTa. 2. 2723] 1 a particular type of building, a tall and many-storeyed house, a palace पुरं च ते सुगुप्तं स्याद् वृद्धप्राकार-तोरणम् । अट्टाट्टालकसंवाधम् MahāBhā. xv. 9. 16; xiii. 110. 54; नरेन्द्रमार्गाट्ट इव प्रपेदे विवर्णभावं स स भूमिपालः RāghuVa. 6. 67; 16. 11 (अट्टाख्यो गृहभेदः Mallinātha); AnekāSa. 675; चक्रं च विष्णोस्तदनुप्रविष्टं वाराणसीं साट्टसभालयाप-णाम् BhāgP. x. 66. 41; विस्तीर्णमुच्छ्रितं यत्स्यात् वेदम सोऽट्ट उदाहृतः SamarāSū. 18. 45; सुदिनं दुर्दिनं युद्धं वैराट्टाट्टशीकराः GaṇRa. 8. 442 (468); अट्टम् ... क्षौमेऽन्यर्थे गृहान्तरे ViśvaPra. 37. 14; DharK. 477; AnekāK. 163; अट्टः सञ्जातिशययोः NānārthSam. 7. 65; MediK. 35. 1; चतुष्पथानि तत्संख्यानि च प्रत्येकमस्ति च । चतुर्विंशतिरट्टानामेवं पुरि च सूत्रणा PrabhāC. 156. 19; NānārthaMa. 441; अट्ट गृहान्तरे क्षौमे ViśvaLoK. 74. 2; S'abdaRaSaK. 83. 4; 2 A turret or watch-tower (serving as defence